

ikke denne Sondring mellem at sætte politisk og socialt Skel, men jeg skal ikke paa det nuværende Tidspunkt forlænge nærværende Forhandling ved en Debat derom. Jeg vil dog sige, at det fra min Side ikke har været en behagelig Spøg, naar jeg gjorde opmærksom paa, hvorledes man tidligere fra Herremændenes Side har søgt at insinuere om Bondevennerne, at de saaledes havde vakte Bitterhed og Misnøje blandt Underklassen. Naar det ærede Medlem for Kellerup Kreds i sit første Foredrag her i Salen sagde, at Landarbejderne vare dem, som lede mest og tav mest, giver jeg ham Ret, men der bør ingen uløselig Forbindelse være mellem de to Ting. Hvis det er Landarbejderne, der lide mest og tie mest, synes jeg, at dette ogsaa for det ærede Medlem maatte indeholde en Opfordring til at gaa ud til disse Landarbejdere og sige til dem: I skulle ikke tie, I faa intet derfor, medens I tie, I faa de andre baade i Pose og i Sæk, I skulle stille jeres Krav, I skulle ikke forlange mere end de andre, men heller ikke mindre. Man kan sige, at dette er at sætte Skel, og det vil blive opfattet saaledes fra Overklassernes Side, men jeg mener, at denne Sætten Skel, baade i politisk og social Henseende, ikke alene er forsvarlig, men nødvendig, naar man tager i Betragtning de Oplysninger, der ere fremkomne fra det ærede Medlem og fra anden Side om de meget trykkende Vilkaar, under hvilke vore Landarbejdere leve.

Formanden: Folketingsmanden for Odense Amts 1ste Valgkreds har bedt om Ordet. Da det er 3die Gang, maa jeg spørge, om nogen forlanger Afstemning derom; hvis ikke, betragter jeg Tingets Samtykke som givet.

Nanke: Efter den Opfordring, vi have faaet fra den ærede Formand, og den Lyst, vi selv have til ikke at sidde her alt for længe, skal jeg fatte mig i yderste Korthed; men jeg kan ikke undgaa at sige et Par Ord i Anledning af den ærede Justitsministers Bemærkninger i Formiddags. Han gik i sin saglige Begrundelse ud fra, at den Henvendelse, som jeg i al Ærbødighed en af de første Dage af Samlingen rettede til ham, gik ud paa, at han vilde være saa venlig at fremme den meget omtalte Sag, og han siger, at jeg begrundede det med en meget stærk Besværing over, at Sagen var bleven forsinket. Her maa nu Hukommelsen have svigtet den højtærede Justitsminister, thi jeg begrundede

den ved at gøre ham opmærksom paa, at Bogtrykkeren havde lovet at lade Satsen staa dernede, saa at Kommunen ikke kom til at betale for at sætte to Gange; jeg begrundede det med, at vi saaledes kunde slippe billigere, hvis vi fik det hurtigere. Derefter spurgte den ærede Justitsminister mig ganske vist om, hvor længe Sagen havde ligget for, og derpaa gav jeg ham muligvis det Svar, han siger: „Siden Jul“ — muligvis ogsaa — og det tror jeg næsten snarere: „I 8 Maanedes“. Men at jeg ikke gav nogen bestemt eller nøjagtig Tid, vil let kunne undskyldes, da det Spørgsmaal kom bag paa mig. Sagen er nemlig den, at naar jeg har fremdraget denne Sag, er den absolut ikke Grunden til denne min Anmodning til de ærede Ministre om at fremme de løbende Sager under deres respektive Ressorts; men jeg kan, efter alt, hvad der er forefaldet, forstaa, at den ærede Minister troede det, men jeg forsikrer den ærede Minister om, at dette ikke er Tilfældet. Jeg nævnedes straks i mit første Foredrag, at jeg tænkte paa Udstykningsagerne, og jeg takker den højtærede Landbrugsminister for den Maade, hvorpaa han har taget denne Henstilling. Men det, der egentlig gav Anledning til min Forespørgsel, var ikke Sager, der vedrørte mig specielt, men derimod Sager, der vedrøre en meget stor Kreds, og da den ærede Justitsminister atter i Dag har provoceret mig til at fremkomme, i alt Fald med en enkelt af disse Sager, skal jeg nævne den, som er den umiddelbare Aarsag til min Anmodnings Fremkomst. De fleste af de Herrer have paa deres Pult liggende et Nr. af Ministerialtidenden fra 3die Oktober. I dette findes der optaget først 3 Cirkulærer fra den 21de September, og det kan jo kaldes en meget hurtig Ekspedition; men derefter kommer der ligeledes 3 Resolutioner og Tilkendegivelser vedkommende enkelte Tilfælde, og de ere alle fra Justitsministeriet. Den ene er dateret den 9de Juli, en anden den 18de og en 3die den 19de Juli. De ere alle afgivne i Juli Maaned; men vi faa dem først at vide den 3die Oktober. Dette er ikke noget enestaaende Tilfælde, men meget almindeligt. Cirkulærerne blive optagne straks, og det er meget godt, men til Dels overflødig, fordi disse Cirkulærer i Reglen blive sendte ud i løse Eksemplarer, derimod blive Resolutionerne først optagne, naar de ere meget gamle. Nu kunde man sige, at det kan være lige meget, om en saadan Resolution kommer noget før eller senere; men det er det ikke. Jeg har i